

במדינה

ולחיות כאחד האדם, אומר משה בכאב. חלק מהשיקום שלי הוא ההתערות מחדש בחברה. אני וכל חברי יכולים להיות מועילים ויוצרים, אבל כל אפשרות לחזור לדברים הבסיסיים ביותר נשללת מאיתנו. כך מאלצים אותי להיות פרויט".

והמדינה, אדישה. קיים אומנם חוק לתכנון רובנייה תשכ"ה—1965, הבא להקל על נכים בכל הנוגע לשינוי מיבנים

נבה מירון
"על גופותינו!"

ודרכי גישה, אולם איש אינו מיישם אותו. משה וחבריו אינם יכולים להגיע לשום מקום כימעת. למשל, החייל שנפצע קשה בפשיטה של אנשבה, הרחוק לכיסא-גלגלים, אינו יכול לראות את הסרט על הפשיטה ועל עצמו בקולנוע שחף, כיוון שאינו מסוגל לטפס במדרגות.

"עד שלא נסגור רחוב ראשי באחת הערים, או שנחסום את הגישה לכנסת", הוא מכריז, "לא נקבל מאומה, ואני יודע זאת. מי שסגר נמל — קיבל. מי שהשביט בית-חולים — קיבל. אם זו השפה, נשתמש בה. נאלצנו ללמוד אותה בעל-כורחנו". "דהיות כמו כולם". משה חי לבדו. בביתו הוא קורא, מאזין למוסיקה ועובד על תוכנית מהפכנית לשיקום משותקים. את עבודתו באירגון הנכים הוא מבצע בהתנדבות. ובתחומי הבית, הכל שפיר. רק עם צאתו לרחוב הוא הופך מתוסכל. בגלל רחמי הסביבה. "נמאס לי להיות תלוי באחרים על כל צעד ושעל", הוא אומר. "אני מאמין רק בתוצאות מאבקי — בטוב או ברע. כתבתי ודיברתי, אבל עד כאן. אם לא משאירמתן, אז מילחמה. על גושותינו נשיג את המטרה. הייתי עדיין נפש פעם, האמנתי לעסקנים, לשליחי הציבור. זו הייתה אכזבה גמורה.

בתל-אביב מגלה ראש-העיר יוזמה כלי שהי, אך גם זו אינה מקיפה וכוללת די. למשה ברור שהשיפורים לא ייעשו מהיום למחר, אולם הוא מבקש לראות לפחות מעט מן המתבצע בשטח. הזנחה וזילזול ניכרים בכל, לדבריו.

כשנפתחה המדינה בחוף תל-אביב, ערך משה הפגנה שקטה במקום. גם כאן לא נבנתה דרך-גישה הולמת למשותקים. וכיוון שלא היה כיסוי, איש לא ידע על הפגנתו. השלוויה היתה עסוקה מדי ב"צילום המפגשים".

"יש לזיז החלטה", אומר משה, "לחייב כל מיבנה ציבורי שקבל סיוע או נתמך על-ידי עירייה או גוף משלתי להתקין דרכי גישה עבורנו. יש לאלץ, חברת הכנסת הייקה גרוסמן יזמה הצעת-חוק לטובת המשותקים, אבל מערכת-הבחירות קטעה את המאמצים.

"נמאס לי! אני יכול להיות כמו כולם, אבל למישהו נראה לא איכפת. חושבים שאם נתנו לי מכונית גדולה, הכל כבר בסדר. פשוט מכריחים אותי להיות טפיל. דרום-אפריקה זה צחוק לעזמת מה שקורה כאן!"

(המשך מעמוד 39)
בהתאם לחוק, אמר, "יש חוק אחד ל"מישטרה ולציבור. כל מה שנעשה בחקירתו של עורר-הדין מוסק, נעשה במיסגרת החוק". על השאלה אם מיסגרת החוק כור ללת גם הטמנת מכשירי-הקלטה ופגיעה בחופש-הפרט של עורר-הדין, סירבו תת-ניצב קראוס ופקודו, סקד צור, להשיב. כאשר הגיע עורר-הדין מוסק לתחנת המישטרה לחקירה הראשונה, הושמע ב"אוזניו סרט-ההקלטה של שיחתו עם בניהו סימונה, כאשר עיין בפרטים האמורים ל"הפליטה. הצביע מוסק בפני הפקד צור, שניהל את החקירה, על העובדה שבכל ההקלטה כולה לא היה כל סימן לכך שאמר לסימונה שישנה את עדותו. למעשה, בהקלטה הודגש פעמים אחדות שאמר לו כי עליו להעיד רק כפי שהעיד בפעם הראשונה.

מוסק שאל את צור כיצד נפתחה בכלל חקירה לאור ראיות כה קלושות, וקיבל תשובה מפתיעה. אילו היה הדבר תלוי בו, אמר צור, היה סוגר את התיק תוך חמש דקות, אך ידיו כבולות כיוון שהוא מקבל הוראות "מלמעלה". ממי "למעלה", סירב לפרט.

לעשיית סדר. קבוצה של עורכי-דין ירושלמיים מתכוננת עתה להגיש לשר המישטרה תלונה נגד הפקד צור, שחרג מסמכויותיו, לטענתם עבר צור את הגבול המותר, ויש במעשיו כדי להכתים את שם המישטרה. "לא נוכל להסכים שיעשו נגדנו דברים כאלה", הם טוענים.

עורר-הדין משה מוסק אינו מוטרד מ"עצם החקירה נגדו. הוא בטוח בטוהר כפיו. אך הוא אינו מוכן לעבור בשתיקה על הפגיעה בחופש-הפרט שלו. ויוצא ב"האשמות קשות. "הגיע הזמן", הוא אומר, "שיתחילו לעשות סדר אצל אלה שמתפיידים לעשות סדר אצלנו. אסור שנהפוך למדינת-מישטרה. תיטולנה של המישטרה ורמתה הנמוכה, מביאים אותה לנקיטת שיטות פסולות, המתאימות לעולם-התחתון ולא לאלה שחובתם לנקות את המדינה מאלמנטים שליליים."

מוסק ממתין עתה לסימונה הרישמי של החקירה, עלימנת לדעת אם תוגש נגדו תלונה, או שהתיק ייסגר. כך או כך, הוא מבטיח שאינו מתכוון לעבור בשתיקה על מה שאירע. "כשאני אפתח את הפה", הוא מצהיר, "יעופו הרבה ראשים במישטרת ישראל".

נכים

הכושי של ישראל 77

"מאלצים אותנו להיות פרויטים!" מאשים יו"ר ועד המשותקים באירגון-נכיצי"ה

זה בדיוק כמו בדרום-אפריקה! אין כניסה לכושים. שלט סמוי של אין כניסה' מונף לפני בכל מקום. גם אני כושי! למשה מטלון בן ה-24, משותק הרתוק לכיסא-גלגלים, הכניסה אסורה. משה, רווק המתגרר בנווה-הגן, נפגע בשירותו ה"צבאי באוגוסט 1973, כאשר המשאית הצבאית שבה נסע התהפכה. מאז חלף זמן. כיום הוא משמש יו"ר ועד המשותקים באירגון-נכיצי"ה. לפני שנה הפסיק את לימודי הקרימינולוגיה באוניברסיטה, אחי רי שנתיים של לימודים, והחליט להקדיש עצמו למאבקו של הציבור הדומם והנשכח. רק מעטים ידעו שאחת הסיבות העיקריות להפסקת הלימודים היתה אי-היכולת לנוע בנחת עם עגלתו מבניין לבניין באוניברסיטה. משה חש עצמו מקופח כיוון שנשללת ממנו זיכות להיות עצמאי. הוא עצמאי רק ב"דל"ת-אמותיו או בכוכו יתו, אך בצאתו לרחוב הוא הופך תלוי באחרים. זהו כאבם הגדול ביותר של משה ו-7000 חבריו, שאותם הוא מייצג.

פרזיטיות כפויה. הוא מבקש לחצות רחוב בעגלתו, ואינו יכול. המדידה גבוהה מדי. רוצה להשתמש בטלפון ציבורי, אך התא צר והמכשיר גבוה. עובר-אורח רחום יחייג עבורו. יגש בעצמו להסדיר ענייניו במוסד כלשהו — המדרגות מונעות ממנו כל גישה. רצה להחליף ספר בסיפ-ריית אוניברסיטה, שוב: מחסום המדרגות. והרשימה ארוכה: בתי-קולנוע, תי-אטרות, מוזיאונים — אין כניסה. גלגלים אינם מטפסים במדרגות. "בישראל 77" אני עדיין נלחם על זכויות-הפרט האלמנטריות שלי ליהנות

ירח דבש בכל גיל

נחריה מזמינה את הצעירים והצעירים כרוחם, לבלות חופשה נפלאה בנוסגרת מובע, "ירח דבש בכל גיל" — החל מל"ג בעומר ועד סוף יוני 1977. התנאים המיוחדים חלים גם על זוגות שנשארו בעבר — הרוצים להנות שוב מירח דבש ולחדש חוויות. לכולם מובטחים בתי גולן טובים, וללא כל תשלום נוסף ** טיולים מאורגנים באזור, רכיבה טוסים, סיור בכרכרות, ** כניסה לחוף הרחצה והבריכה ובידור ערב ערב. הכל בנחיריים החל מ-1560 ל"י. ל"5 ימים פנסיון כולל (+ מ.ע.מ.).

להתראות ב-נהריה!

משרד התיירות — המחלקה לעידוד תיירות פנים

הזמנת מקומות במשרד "און"

חיפה, רח' הרצל 22, טל. 645404/3; שד' הנשיא 126, טל. 82277.

תל-אביב רח' אלנבי 113, טל. 612567; ככר דיזנגוף (ריינס 4), טל. 248306; ככר אתרים, טל. 288665. ירושלים, רח' שמאי 8, טל. 224624. נתניה, רח' הרצל 4, טל. 22947. באר-שבע, רח' הרצל 31, טל. 73308.

פרסום אלי

ירח דבש מתוק עם "קל"

תל אביב: גורדון 28
טל' 222042 (24 שעות ביממה)
אכנ גבירול 140, טל' 450359

רמת גן: ביאליק 56, טל' 731773
ירושלים: המלך ג'ורג' 23, טל' 228258

ח ד ש!
הופיע

5 ימים מתוקים במאי"

ספר מתח ישראלי מקורי
מאת: **ארנון הדר**

חוויה מבודדת של מלונר תמהוני * מירדף עוצר נשימה * רצח וסחיטה * פגישה עקובה מדה בין שלוש חבורות פשע * יהלומים בשווי של עשרה מיליון לירות *

אלו רק חלק מן ההתרחשויות המתוארות בספר פנה עוד היום אל חנות הספרים שלך ושאל על "5 ימים מתוקים במאי"

הוצאת תמוז / ספריית "העוקץ"

הפצה: **תמוז — תובל**

למכירה: בכל חנויות הספרים ובקניוסקים